

TOPLUMSAL İDEALLERDEN BİREYSEL KİMLİK YARATILIŞINA BİR ÖRNEK: ARZU KIZ EFSANESİ

AN EXAMPLE OF INDIVIDUAL IDENTITY CREATION FROM SOCIAL IDEALS: THE “ARZU KIZ” LEGEND

Nagihan ÇETİN*

ÖZ: Toplumlar kendileri için önemli olan, hafızalarında yer edinen savaş, göç, afet, sürgün gibi olayları ve bunların etkilerini kimi zaman aynı, kimi zaman ise değiştirip dönüştürerek sonraki nesillere aktarmaya çalışmaktadırlar. Sözlü anlatıların başrol üstlendiği bu aktarım sürecinde salt olaylar ve etkileri değil bunlar sonucunda ortaya çıkan idealler/ istekler /özlemler/ beklentiler de yer almaktadır. Bu çalışmada, anavatanlarından sürgün edilen Kırım Tatarlarının toplumsal hafızasında yer alan, onlar için bir ideale dönüşen anavatanına bir gün mutlaka kavuşulacağı isteğinin Arzu Kız özelinde efsaneleşmesi konu edinilmiştir. Çalışma kapsamında toplumsal olaylar ve onlar nedeniyle şekillenen duygu, düşünce ve ideallerin sözlü anlatılara yansımaları üzerinde durulmuş; Arzu Kız Efsanesi hakkında bilgi verilerek efsanenin özeti sunulmuştur. Arzu Kız Efsanesi, Kırım Tatarlarının ideallerinin bir temsili olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sözlü anlatı, aidiyet, kimlik, Kırım, Kırım Tatarları.

ABSTRACT: Societies try to pass on events that are important to them, such as war, migration, disaster, exile and their effects sometimes the same and sometimes by changing and transforming them, to the next generations. In this transference process, in which verbal narratives play the leading role, there are not only events and their effects, but also ideals / aspirations / expectations that emerge as a result of them. In this study, the desire that one day will be attained to the homeland, which is in the social memory of the Crimean Tatars who were expelled from their homeland, and which turned into an ideal for them, became the subject of the legend of Arzu Kız. Within the scope of the study, social events and the reflection of feelings, thoughts and ideals shaped by them on verbal narratives are emphasized; a summary of the legend has been presented by giving information about the legend of Arzu Kız. Legend of the Arzu Kız was examined as a representation of the ideals of the Crimean Tatars.

Keywords: Verbal narrative, belonging, identity, Crimea, Crimean Tatars.

Giriş

Doğumuyla birlikte bir toplumun üyesi olan birey, toplum içerisinde var olmakta, kimliğini inşa etmekte ve söz konusu topluma aidiyet duygusuyla bağlanmaktadır. Tek tek bireylerin kimliği toplumun kimliğini oluştururken toplumun kimliği de bireylerin kimliğini şekillendirmektedir.

* Dr. Öğretim Üyesi – Antalya AKEV Üniversitesi/Antalya – nagihan-cetin@hotmail.com
(Orcid ID: 0000-0001-5098-2573)

Toplum, ortak duygu, değer, inanç, beklenti ve hayallere sahip insan topluluğudur. “Toplumsal bellek veya kolektif hafıza, insanların birlikte aynı anda yaşadıkları geçmiş üzerine değil, geçmişin bilgisinin ortak olmasına vurgu yapar. Geçmişin bilgisi üzerine paylaşım arttıkça toplumsal belleğin gücü de o oranda artar. Bu açıdan bakıldığında bireysel yaşamın kolektif hafızadan beslendiği görülür” (Bilginer Erdoğan, 2013:7). Coğrafyadan iklime, savaşlardan göçlere birçok değişken toplumun hafızasında yer edinir ve toplum kendi belleğinde bu değişkenlerin etkisiyle ortak ideal ve beklentiler oluşturur. Bu beklentiler, kimi zaman doğrudan dile getirilirken kimi zaman ise kurgu karakter ve onlara dayalı anlatılar gerçekleştirilerek dolaylı bir şekilde dile getirilebilmektedir. Toplumun kolektif belleği bireysel kimlikler yaratarak onlar üzerinden kendi değer, inanç ve beklentilerini yansıtmaya yolunu tercih edebilir. Tarihlerinde sürgünün önemli bir yeri olan Kırım Tatarları anavatanlarına dönme arzusunu, bir gün mutlaka döneceklerine dair inançlarını sözlü anlatılarına da yansıtmışlardır ve Arzu Kız Efsanesi, bu bağlamda değerlendirilebilecek bir efsanedir.

Arzu Kız Efsanesi Hakkında Bilgi

Arzu Kız Efsanesi Kırım Tatarları arasında anlatılagelen bir efsanedir. Bu çalışmada Kırım Tatarcası ile 2004 tarihinde U. Emedova tarafından neşredilmiş “Kırımtatar Halk Efsaneleri ve Destanları” isimli kitapta yayınlanan efsane metni esas alınmıştır. Efsane, kitapta 6-12. sayfalar arasındadır.

Kırım Tatarcası, Kırım’da yüzyıllardır bir arada yaşamakta olan Kıpçak (Tatar ve Nogay) kökenli Tatarların kullandıkları dile verilen genel addır. Kırım Tatarcası Yalıboyu (Güney diyalekti), Orta yolak (orta diyalekt) ve Çöl ağzı (kuzey diyalekti) olarak üç grupta sınıflandırılmıştır (Çulha, 2010: 12). İncelenen metin, Yalıboyu diyalektine aittir.

Efsane, Kırım’ın Yalıboyu bölgesinde Mishor Kasabasında kıyıya yakın bir sahil köyünde geçmektedir.

Efsanede belirgin olan iki yer vardır, bunlardan biri Arzu Kız’ın doğup büyüdüğü yer olan Mishor, diğeri ise Arzu’nun kaçırılıp cariyeye olarak satıldığı yer olan İstanbul’dur.

Efsanede ismi geçen kişiler Arzu Kız, Abiy Ağa, Emir Hasan ve Ali Baba’dır. Abiy Ağa, Arzu’nun babasıdır, yaşı ilerlemiş, kendi bağında bahçesinde çalışan, kızını çok seven, köylüleri tarafından saygı duyulan bir karakterdir. Emir Hasan Arzu’nun evleneceği kişi iken Ali Baba korsanlık yapan, kimse tarafından sevilmeyen, kötü bir karakterdir. Efsane içerisinde Arzu Kız fiziksel, psikolojik ve sosyolojik özellikleriyle tasvir edilmiştir. Arzu uzun boylu, ince belli, karakaşlı, kömür gibi kara iri gözlü genç, güzel bir kızdır. Arzu, yaşadığı köy ve civarında güzelliğiyle nam salmış, köy halkı tarafından sevilen güler yüzlü, neşeli; yaşadığı köyü, su aldığı çeşmesini ve denizi seven biridir.

Arzu köyünde yaşlı babasıyla ve annesiyle birlikte yaşamaktadır. Emir Hasan adında biriyle düğünü yapılacağı sırada çok sevdiği çeşmesiyle vedalaşırken Ali Baba isimli bir korsan tarafından kaçırılıp İstanbul'da köle pazarında padişaha cariye olarak satılır. Sarayda refah bir ortamda yaşar, bir çocuğu olmuştur ama mutlu değildir. Köyünü, babasını, vatanını özlemektedir. Bu süreçte köyünde babası ve köy halkı Arzu'yu her yerde ararlar ama bir haber alamazlar. Arzu'nun yaşlı babası ölür, gençler yaşlanır. Köy halkı her sene Arzu'nun kaybolduğu gün onun çok sevdiği çeşmesine denizden bir denizanasının kucagında yavrusuyla geldiğini, çeşmeden kana kana su içtiğini ve tekrar denize dönerek kaybolduğunu görüp bu duruma bir anlam veremezler. Bir gün İstanbul'dan gelenlerle konuştuklarında olayın aslını anlarlar. Arzu, saraydaki lüks hayatına rağmen mutlu değildir ve bir gece yavrusunu da alarak sarayın surlarından boğazın derin sularına atlamıştır.

(Kaynak: URL-2)

Kırım Tatarlarının İdeallerinin Bir Temsili Olarak Arzu Kız

Bir insanın kim olduğu sorusunun yanıtı olan kimlik doğumla kazanılmaya başlanan, zaman içerisinde inşa edilen ve insanın ölümünden sonra da yaşayanlar için bilinirliğini sürdüren bilgilerdir. "Sosyal bilimlerde 1950'li yıllardan itibaren yoğun olarak kullanılmaya başlanan kimlik kavramı, temelde birey ile toplum arasındaki ilişkiyi açıklar ve "Ben kimim?", "Ben nereye aitim?" gibi soruların cevaplarıyla bağlantılıdır" (Dalbay, 2018: 162-163). Kimliğin, doğumla kazanılan özellikleri olarak cinsiyet, ırk, anne, baba gibi bilgilerin yanına memleket bilgisini de eklemek mümkündür. İnsan doğduğu anda bir ülkenin/ toplumun vatandaşı/ üyesi olma statüsüyle birlikte bir köyün, kasabanın, şehrin de üyesi olmaktadır. "Memleket neresi, nerelisin?" soruları da insanın taşıdığı kimliğe ilişkin sorulardır ve alınan yanıtlar zaman, mekân ve kişiye göre farklı önem derecelerine sahiptir. Yere

ilişkin kimlik köyden başlayarak şehir ve ülke olarak genişleyebilir ki ülke noktasında anavatan kavramı öne çıkmaktadır.

Anavatan “1. Bir milletin ecdadının yerleşmiş, yaşamış veya bir devlet kurmuş olduğu ilk toprak parçası, ana yurt: 2. Uzun zaman çizgisi boyunca çeşitli coğrafyalarda yaşamış bir milletin bir devlet olarak üzerinde yaşamakta olduğu toprak parçası”dır (URL-1). İnsanın nerede doğarsa doğsun, yaşarsa yaşasın anavatanına ilişkin bir düşkünlüğü olmasının, onu diğer ülke ve coğrafyalara göre daha fazla sevmesinin, uzak kaldığında özlemesinin birçok psikososyal gerekçesi vardır. Bunlardan biri kimlik iken bir diğeri aidiyet duygusudur. Aidiyet, bireyin kimliğinin oluşumunda etkin olan ve özellikle kolektif kimliğin şekillenmesinde yer alan bir duygudur. Aidiyet duygusu, insanın temel ihtiyaçlarından birini oluşturur (Şentürk ve Gülersoy, 2019: 146). Aidiyet insanın bahse konu ne ise onu içselleştirerek benimsemesi ve kendi kimliğini de bu aidiyet duyduğu unsur/ lar üzerinden tanımlamasıdır.

“18 Mayıs 1944’te Kırım’dan başta Özbekistan olmak üzere Sovyetler Birliği bünyesindeki çeşitli bölgelere sürülen, bu sürgün sırasında on binlerce insanını kaybeden ve 1980’lerden itibaren yeniden vatanlarına dönmeye başlayan Kırım Tatarları, yüzyıllar boyunca üzerinde yaşadıkları Kırım’ı yeniden vatan kılmaya, milli kimliklerini bu topraklar üzerinde yeniden inşa etmeye çalışmaktadırlar” (Yolcu ve Aça, 2015: 116). Gurbetteki her insanın silya dönme özlemine eş olarak Kırım halkı da sürgünün bitip anavatanlarına dönme arzularını toplumsal belleklerinde sürekli canlı tutmuşlardır. Bu arzuyu Kırım halkının sözlü anlatı türlerinde de görmek mümkündür. Bu anlatı türlerinden “Efsane yerel bir üründür; içinde yer alan mitolojik, tarihî, dinî ya da fantastik kökeni, çekirdeği yeşerttiği, büyüttüğü ve serpildiği gözlenebilir. Sürekli olarak bir biçim değişikliğine ve dönüşüme uğrayan canlı bir metabolizmadır. Efsanelerde yer alan kahramanları herkes tanıyabilir veya bir zamanlar tanımıştır. Bu kişiler çevrenizdeki insanlardır, yakınlarınızdır, aslında bizzat sizsinizdir. Ayrıca efsanenin geçtiği olayın yeri gerçektir. Bu yer gözünüzün önünde, kapınızın ardındadır. Efsaneler, tam olarak tarih içinde ve tarih tarafından yenilendiklerinden çeşitlidir, değişken ve çok sayıdadır. Aynı inanış, kişi, yer ya da olay toplum muhayyilesinde çok çeşitli ve çok sayıda anlatı doğurabilir” (Yves vd., 2000: 911-912).

Bu çalışmada incelenen Arzu Kız Efsanesinde Arzu Kız, tekil iken çoğuldur; bireysel bir kimlikten öte Kırım Tatarlarının ortak ideallerini temsil etmektedir. Arzu Kız/ Kırım Tatarları, vatanından, ailesinden, sevdiği kişi ve yerden koparılmış/ sürülmüştür. Arzu, sarayda lüks bir yaşam sürse bile/ Kırım Tatarları sürüldükleri yerlerde göreceli olarak rahat bir yaşam sürseler bile mutlu değildirler, vatanlarını özlemektedirler. Arzu Kız/ Kırım Tatarları bir gün vatanlarına, sevdiklerine kavuşacaklardır. Bu arzu, efsanede Arzu’nun denizanası olarak sene de bir gün bile olsa vatanına, sevdiği çeşmesine kavuşması, oradan kana kana su içmesi şeklinde ifade

edilmiştir. Arzu'nun Mishor'a dönmesi, Kırım Tatarlarının Kırım'a dönmesidir.

(Kaynak: URL-3)

Sonuç ve Değerlendirme

Sevilen, istenilen, özlenen bir insan, yer ya da nesneden ayrı kalan insanların en azından senede bir gün onlara kavuşma isteği insanın ve toplumun ümit etme, dayanma gücü bulma, onun için uğraşma gibi birçok işlevler yüklediği bir beklenti olmanın yanı sıra idealleştirilmiş bir arzuya dönüşür. Arzu Kız efsanesi Kırım Tatarlarının er ya da geç anavatanlarına kavuşacağı arzusu üzerine kurulmuştur. Bu toplumsal arzu bireysel bir kimlik yaratımına Arzu Kız karakterine evrilmiş; toplumun ideali bireysel bir kimlik yaratmıştır. Bugün için Kırım'da Arzu Kız heykellerinin yapılması, yerli ve yabancı turistlerce bu heykellerin olduğu yerlerin ziyaret edilmesi, efsaneyi konu edinen tiyatroların, bale gösterilerinin gerçekleştirilmesi efsaneye yüklenen anlamların varlığını sürdürdüğünü ve ilgi çektiğini göstermektedir.

Bu efsanede Arzu Kız aslında senede bir gün de olsa sadece anavatanına değil sevdiği çeşmesine, babasına, doğup büyüdüğü yere ve sevdiği insanlara kavuşmaktadır. Anavatan burada sevilen her şeyi kapsamaktadır. Çünkü Arzu Kız'ın sevdiği her şey anavatanındadır. O yüzden saraylarda yaşasa bile mutlu değildir; çocuğuna rağmen ama ondan da vazgeçmeyerek surlardan boğaza atlamıştır. Mishor'da bu anlatının vücut bulması, oradaki insanların senede bir gün denizden çıkarak çocuğuyla birlikte gelen bir kadın sureti görmeleri efsanenin söz konusu toplumun belleğinde yer alan, senede bir gün bile olsa, eninde sonunda anavatana kavuşulacaktır beklentisinin Arzu Kız efsanesi özelinde dile getirildiğini göstermektedir.

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

- Bilginer Erdoğan, Ş. (2013). *Toplumsal bellek ve medya: Toplumsal hatırlatma ve unutturma biçimleri (Seksenler TV dizisi)*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo, TV ve Sinema Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Çulha, T. (2010). *Kuzey Türk boylarının halk edebiyatından örnekler*. W. Radloff, İstanbul: TDAD.
- Dalbay, R. S. (2018). Kimlik ve toplumsal kimlik kavramı. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2018/2, S. 31, 161-176.
- Emedova, U. (2004). *Kırım tatar halk efsaneleri ve destanları*. Akmesic: Tavriya Neşriyat.
- Şentürk, A. - Gülersoy, N. Z. (2019). Aidiyet, kent kimliği ve kentsel koruma etkileşimi bağlamında kullanıcı sürekliliğinin irdelenmesi: Kadıköy Moda örneği. *MEGARON*, 14 (1), 145-159.
- Yolcu, M. A. - Aça, M. (2015). Kırım Tatar kimliğini yeniden inşa etme çabalarında süreli yayınlar ve kitaplarda yer alan folklor ürünlerinin rolü (1991-2014). *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 15/1 Yaz, 115-129.
- Yves, B. vd. (2000). *Antik dünya ve geleneksel toplumlarda dinler ve mitolojiler sözlüğü*. C. II, (Haz.: Levent Yılmaz), Ankara: Dost Kitabevi.

Elektronik Kaynaklar

- URL-1: "ana vatan", <http://lugatim.com/s/anavatan> (Erişim: 08.03.2021)
- URL-2: "Arzu Kız ve Çeşmesi", <https://www.alamy.com/stock-photo-koreiz-russia-september-29-2014-fountain-girl-arzy-and-robber-ali-74539222.html> (Erişim: 11.02.2021)
- URL-3: "Arzu Kız Heykeli", https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLinkg246443-d10754925-i326790811-Sculpture_Mermaid-Koreiz.html (Erişim: 11.02.2021)

Ek-1: "Arzu Kız Efsanesi"nin Türkiye Türkçesiyle Tam Metni

Arzu Kız Efsanesi

Kırım'ın sahil boyları Türk Sultanının olduğunda Mishor köyünde Abiy Ağa isminde pek dinç bir ihtiyar yaşamış. Abiy Ağa, köyünün aşağı mahallesinde, denize yakın bir yerde, eski bir evde ömür sürer, kendi bağı bahçesini işleyip biçmiş.

Abiy Ağa zengin bir kişi olmasa da akıllı, namuslu, çalışkan, doğru bir emekçi olarak tanınırmış. Bunun için köylüleri arasında büyük bir saygı ve itibar kazanmış.

Abiy Ağa kendi bostanını, bağı, kapısının önündeki küçük bahçesini büyük bahçesini çok sever, hem iki hem de dört ayaklı düşmanlardan korurmuş. O, herkesten iyi meyve yetiştirmekten zevk almış. Her şeyden de ziyade Abiy Ağa, kara gözlü kızı Arzu'sını pek sever, onu korur, göz bebeğinden bile saklamış.

Abiy Ağa doğruluğu ile köylüleri hatta komşu köylüleri arasında şöhret kazanmış. Kızı Arzu'nun güzelliği, Abiy Ağa'nın şöhretini bir kat daha arttırmış.

Güzel Arzu'nun boyu uzun, beli ince, kaşları karaymış. Onun kömür gibi kara, iri gözleri, vişne gibi dudakları, açılan nar gibi kırmızı güzel yanakları çok kalplerin yağını eritirmiş.

Köydeki komşu kadınlar Arzu'nun yanaklarını sıvazlayıp, yaşlı erkekler de Abiy Ağa'nın yanından geçerken sigaralarını daha fazla dumanlatırlar; Abiy Ağa'ya saygılarını göstermeden geçmezlermiş.

Herkesten ziyade Arzu'nun ardından izleyip yürü, onun her adımını sayıp köye sık gelip giden, yaşlı Türk Ali Baba'ymış. O, güzel Arzu'yu ilk defa sahildeki çeşmeden bakır güğümle su alırken görmüş. Türk Ali Baba, Anadolu sahillerinden Mishor'a alışveriş için sık sık gelip giden yelkenli geminin sahibiymiş. Kendi hırsızlığıyla, yalancılık ve dolandırıcılığıyla meşhur bir bezirgânmiş.

Yaşlı Ali Baba'yı kimse sevmez, herkes ondan korkarak gezermiş. Sahil köylerinden güzel kızları kaçırıp Türkiye'ye paşa saraylarına getirip sattığı söylenirmiş.

Ali Baba'nın çok sert bakışları Arzu'yu titretip korkuturmuş. Güzel Arzu, yaşlı şeytani sahildeki çeşme başında sık sık görür olmuş. Ali Baba'nı tayfası da Arzu'nun ne zaman gidip geldiğine bakar, her adım atışını öğrenmeye uğraşır, hangi saatlerde, kimlerle gezdiğine kadar izlerlermiş.

Günler geçtikçe Arzu Kız daha da güzelleşirmiş. Baba yurdunda anasının yanında oynayıp gülüp yaşarmış. Onun şen gülüşü bağda, bostanda, her yerde işitilirmiş. Kendinin şen türkülerini söyleyip sahildeki çeşmesine gidip gelirmiş. Sahile gelen suyun, deniz dalgalarının çeşitli çakıl taşlarının oynatışını uzun uzadıya seyretmeyi pek severmiş.

Arzu Kıza Mishor'un namlı yiğitlerinden birçok genç gelseler de Abiy Ağa: "Kızım daha küçüktür" diyerek onları güler yüzle yollarmış.

Namuslu Arzu gençlerden saklanarak yürürmüş. Daha yakında, sahildeki çeşme yanında rastgelen şahin bakışlı, aslan kıyafetli Gaspıralı Emir Hasan adındaki yiğidi bir kere görse de, asla hatırından çıkarmamış. Onun sahil kenarına çıkıp, denizin dalgalarına bakıp dalgın dalgın seyretmesinin asıl sebebi de buymuş. Güzel Arzu'nun kalbinde genç yiğide karşı aşk, muhabbet gülleri açılmış.

Günlerden bir gün Emir Hasan, Abiy Ağa'nın kızına görücü yollamış. Abiy Ağa birden bir evladını uzak köye verip hasretlik çekeceğini düşünüp derinden iç geçirmiş. Lakin birbirine muhabbet besleyen iki genç kalbi birbirinden ayırmak hiç mümkün olur mu? Abiy Ağa sakalını kaşıya kaşıya sevgili bir tanesinin gönlünü kırmamak için rıza göstermiş.

Güzel Arzu'yu nişanlamışlar. Dost kızları çağrılıp nişan yapılmış. Kış geçmiş. İlkbahar gelmiş. Abiy Ağa'nın bahçesindeki terekler kız gibi çeşitli çiçeklerle donanmış. Güzel Arzu'nun yanakları bahar gülleri gibi kızarmış. Kurban Bayramı yaklaşmış. Toylar-düğünler sıklaşmaya başlamış. Bütün köy şenlikler içinde kalmış.

Arzu'nun toyunu da bayramın dördüncü günü yapmaya karar vermişler.

Toy günleri yaklaştıkça, Arzu sahildeki çeşmesinden, bahçesinden, doğup büyüdüğü öz köyünden ayrılacağına hatırlayarak hüzünlenirmiş.

O yıl küçük Mishor köycüğü üç bayramını bir kerede yapmış: Kurban Bayramı, Bahar Bayramı bir de güzel Arzu'nun düğünü.

Güzeller köyünün neşeli gençleri ve delikanlıları ev tepelerinde horon tepip “ay varıraç, ay varıraç” türküsünü söyleyip, damdan dama mani atıştırlarmış. En şen en kalabalık mahalle Abiy Ağa'nın yaşadığı mahallemiş. Mishor Köyünün sevimli çiçeği olan Arzu Kızın damlı evine hemen hemen bütün köy halkı toplanmış. Uzak köylerden ta Dereköy, Ayvasıldan bile saygın Abiy Ağanın yaptığı düğününe pek çok misafirler onu sevip, sayıp gelmişler. Yollar sokaklar halkla dolmuş.

Bugün de şenlik şamata çok olsa da Arzu'nun daima şen olan gönlü bu şenlikleri bir türlü duymamış.

Onun kalbini duman gibi bir kötü duygu sarmış. Onun kalbi sıkıntılar içinde edilmiş. Neden olduğunu Arzu'nun kendisi de bilmiyormuş. Akşam olunca ortalığı göz karanlığı basmış. Azametli Ay-Petri kayası uykuya dalmış, kara örtüsünü bürünmüş.

Köy ve duvarlarında çoban kavalının mahzun sesi akşamın dinçliğini bozmuş.

Denizin gündüz mavi olan yüzü kararmış.

Al şal entarisini giyen Arzu, oturduğu minderden kalkıp, gelin odasından çıkmış. Son kez olarak kendinin kıymetli çeşmesi ve sahiliyle vedalaşmak için eline bahşış güğümünü alıp örtüsünü başına örtüp gitmiş. Denizin kenarına gelip dalgaların çarpıntısını, çeşme suyunun sırıltısını dinlemiş. Bu yerlerde geçirdiği tatlı çocukluk devrini hatırlayıp hayallere dalmış.

Bu yerlerden, kızlık hayatından, baba yurdundan ayrılacağını düşündüğünde zavallı Arzu'nun gözlerinden sıcak yaşlar dökülmüş. Lakin bu anda onun peşinden her adımını, her hareketini izleyip duranlardan hiç haberi olmamış. Zavallı kız gecenin karanlığında hırsızla karşılaşırım diye hiç şüphelenmemiş. Ama çalıların dibi onu gözleyen birçok düşmanlarla doluymuş. Kendisini düşmanlar sarıp alınca, korsanların başının onu çeşmenin arkasında beklediğini duymamış.

Arzu çeşmeye gelip güğümünü çeşmenin ağzına yerleştirmiş. Çeşmenin suyu neşeli türkülerle güğüme akmış.

Birden bire onun başının üzerinde bir şey yavaşça kıpırdamış. Birisi kedi gibi sıçrayıp onun önüne geçmiş. İki kuvvetli el bahtsız kızcağzın ince beline sarılmış. Kız acı bir ses çıkarmış, lakin o anda ağzını iki el kapatmış, başına çuval geçirmişler. Zavallı ses çıkarmak değil zor nefes alır olmuş.

Hain hırsızlar kıymetli avlarını omuzlarına atıp doğru gemilerine doğru yolu tutmuşlar. Onların lideri Ali Babaymış. O, sultanın sarayına yakışacak, kendisine de büyük zenginlik ve nam kazandıracak gibi bir avın eline düşmesine çok sevinmiş. Böyle güzel bir kızı çalmak, onun doymak bilmeyen nefishor kalbinin en büyük emeliymiş. Arzu'nun düğünü onun bütün ümitlerini kesmiş.

Kızının bir kere çıkan acı sesini duyan Abiy Ağa bütün düğün halkıyla birlikte sahile çıkıp gelmişler. Lakin geç kalmışlar.

Ali Baba'nın yelkenli gemisi artık deniz dalgaları üzerinde çalkalanarak Arzu'yu uzak İstanbul'a alıp gitmiş.

Bütün köy şenliklerinden vazgeçip, karalar giyip, bülbül gibi söyleyen kızcağzın yasını tutmuşlar. Önceden şen türküler söyleyerek suyu bol akan çeşme de böyle bir korkunç cinayetten sonra yavaş yavaş suyunu azaltmaya ve en son gözyaşları gibi damla damla akmaya başlamış.

Yalnız yılda bir kere güzel Arzu'nun kaçırıldığının yıl dönümü olunca, yine şu bahar akşamında, sahildeki çeşmenin suyu bol bol akmaya başlarmış. Tam o saatte

Karadeniz'in dalgaları arasından bir denizanası, kucağındaki yavrusuyla sahile çıkarmış. Sahildeki çeşmeye yaklaşip susuzluktan yanan adam gibi, çeşmenin ağzına dudaklarını yapıştırıp içtikten sonra ellerini yüzünü yıkarmış. Beyaz elleriyle çeşmenin taşlarını sevgiyle okşayıp sahil kenarına yerleşip oturmuş. Denizin göklerle birleştiği geniş yerine bakıp derin düşüncelere dalarmış. Köye doğru güzel yüzünü çevirip içini çekerek derin bir ah ettikten sonra tekrar denizin dalgaları arasında kaybolup gidermiş.

Aradan birkaç yıl geçmiş, yaşlı Abiy Ağa kahrından ölmüş. Yaşlılar ölmüş, gençler yaşlanmış.

Mishor köylüleri her yıl denizanasının kucağındaki yavrusuyla çıkışını, çeşmeden kana kana su içişini görüp pek korkmuşlar.

Ama onun kim olduğunu, nereden geldiğini bilmezlermiş. Günlerden bir gün İstanbul'dan gelen bezirgânlar o denizanasının kim olduğunu böyle anlatmışlar:

Mishor'da deniz sahilindeki çeşme yanından kaçırılan bahtsız Arzu Kızı korsan Ali Baba İstanbul'a getirmiş ve onu doğru esir pazarına götürmüş. Bu pazardan Türkiye'nin paşa ve beyleri haremlerini güzelleştirmek için dünyanın her tarafından kaçırılıp zorla getirilen kızlarını büyük paralar verip alırlarmış.

Bu pazarı ara sıra sultanın harem ağaları da yoklarmış. Bahtsız Arzu'yu pazara getirdikleri zaman sultanın harem ağası kızı görüp beğenmiş. Onu padişah sarayını güzelleştirmeye, sultanın yatağına layık bulup ağırlığı kadar altın verip almış.

Kızı, padişahın huzuruna getirdiklerinde pek makbul görmüşler, onun için satıcısı Ali Baba'ya hazineden büyük bahşişler verilmiş. Arzu'nun kendisine de hizmetçi hanım tayin edilmiş.

Altınlar, ipekler, nimetlere boğulan ve sultanın öz muhabbetine nail olan güzel Arzu'yu hiçbir şey mutlu etmemiş. Bahtsız Arzu vatanına, ana ve babasına, Emir Hasan'ına sahil çeşmesine olan hasretinden sararıp solmuş. Onu hiçbir şey sevindirmeyip onun gönlünü almamış. Haremde her şeyden irak, herkesten uzak oturmuş. Bir yıl içinde olan yavrusu bile onun kırık gönlünü neşelendirmemiş.

Sevgili Kırım'ının sahilinden kaçırıldığı yıl dönümünde, Arzu yavrusuyla sultan sarayının denize bakan kulesi üstüne çıkıp kendini denize atmış. İstanbul Boğazı'nın gümüş gibi dalgaları arasında kaybolmuş. İşte o akşam da Arzu denizanası kucağındaki yavrusuyla Mishor sahilindeki çeşmeye ilk defa çıkmış.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

İzinler ve Etik Kurul Belgesi/Permissions and Ethics Committee Certificate: Makale konusu ve kapsamı etik kurul onay belgesi gerektirmektedir. / The subject and scope of the article do not require an ethics committee approval.

Çıkar Çatışması Beyanı/ Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the author regarding the research, authorship or publication of this article.